

CZY POLSKI SYSTEM EMERYTALNY ZBANKRUTUJE?

Jakub Sawulski, Iga Magda, Piotr Lewandowski

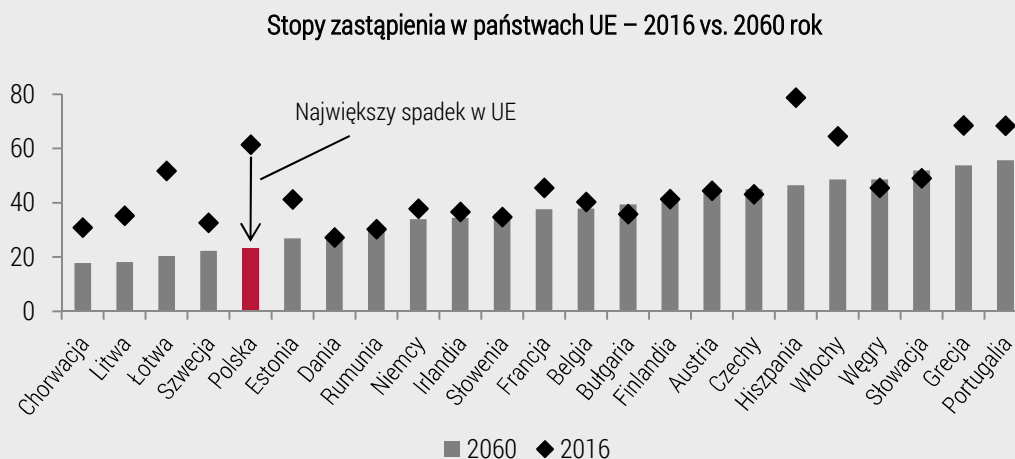
Główne wnioski

Mimo szybkiego starzenia się ludności w najbliższych dekadach, polski system emerytalny pozostanie wypłacalny. Do 2060 roku wydatki emerytalne jako procent PKB utrzymają się na podobnym poziomie co obecnie. Najważniejszym czynnikiem, który zniweluje wpływ demografii na wydatki emerytalne, będzie spadek wysokości emerytur (w relacji do wysokości płac). Konsekwencją będzie wzrost względnego ubóstwa wśród osób starszych, a jednocześnie rosnąca presja na podnoszenie świadczeń. Polityka publiczna może odpowiedzieć na te wyzwania na trzy sposoby: a) uniezależniając parametry systemu (wiek emerytalny, wysokość minimalnej emerytury) od bieżących decyzji politycznych; b) wspomagając dłuższą aktywność zawodową; c) zachęcając do oszczędzania na emeryturę poza głównym filarem systemu. Polityka publiczna w Polsce prowadzona jest w odwrotnym kierunku. Wiek emerytalny, jakość ochrony zdrowia czy dostępność wczesnej opieki nad dziećmi nie sprzyjają wysokiej aktywności zawodowej. Z kolei dobrowolne systemy (PPK, IKE, IKZE) nie gwarantują wypłat świadczeń do momentu śmierci ubezpieczonego, a więc nie tworzą oszczędności emerytalnych sensu stricto.

Fakty i liczby

- **68** – tyle osób w wieku 65+ będzie przypadało na 100 osób w wieku produkcyjnym (15–64 lata) w Polsce w 2060 roku. Obecnie wskaźnik ten wynosi około 25 osób.
- **11% PKB** – tyle wynoszą wydatki emerytalne w Polsce. Według prognozy Komisji Europejskiej będą utrzymywały się one na tym poziomie do 2060 roku.
- **24%** – tyle wyniesie przeciętna stopa zastąpienia w Polsce w 2060 roku. W 2016 roku było to 61%. Polska zanotuje największy spadek przeciętnej stopy zastąpienia spośród wszystkich państw UE.
- **2/3** – taką część emerytur w 2060 roku będą stanowiły emerytury minimalne lub niższe przy wieku emerytalnym 60/65 lat. Przy wieku emerytalnym 67 lat dla obu płci będzie to około 1/4.

Do 2060 roku w Polsce nastąpi największy w UE spadek stóp zastąpienia

Źródło i uwagi do wykresu – patrz notatka pod wykresem 4 na stronie 5.